

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/80/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115204686
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115204686.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a.s., so sídlom Ružová dolina 25, Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 25, Bratislava, IČO: 36 668 754 proti žalovanej: U. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, XXX XX U., o zaplatenie 248,95 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v bode 3 Dodatku k zmluve o pripojení Fix zo dňa 21.01.2011 v znení:

„V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok, v dôsledku, ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku - 248,95 €.“

je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

III. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou došlou súdu dňa 26.02.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 248,95 € s príslušenstvom.

Žalobca žalobu odôvodnil tým, že žalovaný s právnym predchodcom žalobcu Slovak Telekom, a.s. uzavrel zmluvu o pripojení v zmysle § 43 zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách. Slovak Telekom a.s. vystavil žalovanému faktúru na zaplatenie zmluvnej pokuty v odôvodnení nižšie uvedené, ktorú žalovaný neuhradil.

Žalobou uplatnenú pohľadávku žalobcu nadobudol postúpením od pôvodného veriteľa Slovak Telekom a.s. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.11.2013.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 115a ods.2 O.s.p.), nakoľko išlo o drobný spor (§ 200ea O.s.p.) a súd mal podstatné skutočnosti preukázané listinami tvoriacimi súdny spis.

Súd teda rozhodoval na základe listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise a s prihliadnutím na tvrdenia účastníkov zistil nasledujúce:

Žalovaný s právnym predchodcom žalobcu T - Mobile uzavrel dňa 21.01.2011 Zmluvu o pripojení Fix a rovnakého dňa aj Dodatok k tejto zmluve.

Žalobca podal žalobu za nezaplatenie faktúry č. 7201291416 na sumu 248,95 € so splatnosťou do 25.02.2012. Kópiu predmetnej faktúry žalobca v konaní súdu predložil.

V odseku 3. Dodatku k Zmluve o pripojení Fix zo dňa 21.01.2011 bolo uvedené, že

„V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto Dodatku alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a) - c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku vo výške 248,95 €.“

Procesnému súdu je známe rozhodnutie OS Rožňava sp. zn. 10C/104/2012 zo dňa 03.09.2014, ktorého výrok znel: „Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k Zmluve o pripojení Fix (bez uvedenia dátumu podpisania), uvedená v bode 3 Dodatku, podľa ktorej: "V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 tohto Dodatku alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č.1 tohto Dodatku. V prípade žiadosti Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku." je neprijateľná zmluvná podmienka.“

V odôvodnení tohto rozhodnutia bolo uvedené: „Žalovaný ako spotrebiteľ sa dodatkom k Zmluve o pripojení zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 € za akékoľvek porušenie povinností zo strany žalovaného, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu v zmluvných vzťahoch a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť. Dohodnutá zmluvná podmienka navyše zaväzuje žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti, aj v tom prípade, ak by žalovaný porušil zmluvu hoci v posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocikakom porušení povinností a v hociktorom čase od uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Takéto dojednanie je v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95 €, keďže si ju uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.“

Procesnému súdu je rovnako známe rozhodnutie OS Komárno sp. zn. 8C/2014/2012 zo dňa 01.07.2013, v ktorého výroku sa uvádza: „Súd určuje, že zmluvná podmienka dojednaná medzi dodávateľom T-Mobile Slovensko, a.s. a odporcom v Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 16.8.2007 v bode 4: "v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) - c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku", je ako neprijateľná, neplatná.“

V odôvodnení citovaného rozhodnutia sa uvádza: „Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je aj sankciou. Spôsob jej dojednania a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu ako aj princíp proporcionality.

Právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú dodávateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme zapracuje také zmluvné dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Okrem toho súd dojednanie o zmluvnej pokute považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj preto, že dodávateľ na základe takto formulovaného dojednania zmluvnej pokuty (ak účastník poruší niektorú

z povinností podľa tohto Dodatku), môže od spotrebiteľa požadovať zmluvnú pokutu v dohodnutej výške za každé porušenie zmluvnej povinnosti, teda môže od spotrebiteľa žiadať niekoľkonásobok dohodnutej zmluvnej pokuty. Je nepochybné, že takéto zmluvné dojednanie vnáša do tohto právneho vzťahu nepríjemnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tohto právneho vzťahu, a to na úkor spotrebiteľa. Zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán.“

V prejednávanej veci je zrejmé, že zmluvná pokuta je formulovaná obdobným spôsobom.

Podľa § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom ide o absolútnu neplatnosť).

Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa)

Na základe § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka bol žalobca povinný zdržať sa uplatňovania neexistujúceho práva na zmluvnú pokutu vyplývajúcu z obdobnej zmluvnej podmienky, čo však neurobil. Procesný súd teda opätovne vo výroku rozsudku uvedenú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú z dôvodu, že tým, že nezohľadňuje výšku dlžnej sumy (ak sa má zmluvná pokuta platiť za omeškania platby poskytnutých služieb) resp. čas splneného záväzku viazanosti (ak sa má zmluvná pokuta platiť za nedodržanie doby viazanosti) a jej výška je rovnaká pre nezaplatenie sumy 1 € alebo 500 € ako aj pre nedodržanie doby viazanosti v rozsahu 1 mesiac alebo 23 mesiacov, je hrubo nerovnovážnou v neprospech spotrebiteľa, nakoľko nedostatočne zohľadňuje jeho záujmy.

Vyhlásenie neprijateľnej zmluvnej podmienky sa procesne opiera o nasledujúce ustanovenia O.s.p.

Ods.3 - Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Ods.4 - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Už len na okraj veci súd uvádza, že zmluvná podmienka týkajúca sa zaplatenia zmluvnej pokuty je neplatná aj z nasledujúcich všeobecných dôvodov:

Podľa § 544 ods.1 Občianskeho zákonníka - ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka - Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Súd má za to, že v prejednávanej veci bola zmluvná pokuta dojednaná neplatne. Pre právo na jej zaplatenie bolo potrebné súčasné splnenie dvoch podmienok, a to 1. porušenie zmluvnej povinnosti a 2. vypojenie SIM karty.

K tomu súd uvádza, že zo zmluvy a ani z obchodných podmienok nevyplýva aké porušenie zmluvnej povinnosti môže viesť k vypojeniu SIM karty a teda k vzniku povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu. Uvedené dokumenty zároveň neuvádzajú čo to vypojenie SIM karty vôbec je. Z uvedeného pohľadu je teda dojednanie o zmluvnej pokute neurčité.

Pre neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute sú tu aj ďalšie dôvody. Z § 544 OZ vyplýva, že povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu má ten, kto poruší zmluvnú povinnosť. Dojednanie o povinnosti zaplatenia zmluvnej pokuty nesmie byť teda viazané na ďalšiu skutočnosť alebo úkon. V rozoberanom zmluvnom dojednaní je však zaplatenie zmluvnej pokuty viazané na ďalší úkon žalobcu a to vypojenie SIM karty. Keďže zmluvná pokuta musí byť dojednaná nepodmienená (NS ČR sp. zn. 23 Cdo/2575/2010 - zmluvnú pokutu, ktorú je nutné viazať v zmysle § 544 OZ vždy na prípad porušenia zmluvnej povinnosti, je nutné dojednať vždy ako nepodmienenú. Nemožno vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu viazať kumulatívne ako na porušenie zmluvnej povinnosti, tak na následné odstúpenie od zmluvy. Pozn. súdu na vypojenie SIM karty) je dojednanie zmluvnej pokuty v prejednávanom prípade neplatné.

Trovy konania.

Pokiaľ ide o trovy konania, pri ich náhrade súd postupoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

V konaní neúspešný žalobca právo na náhradu trov konania nemá a úspešná žalovaná náhradu trov konania nepožadovala (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.